DATUM

Routekaart Nijkerk Klimaatneutraal

Beeldvorming | 02-10-2025

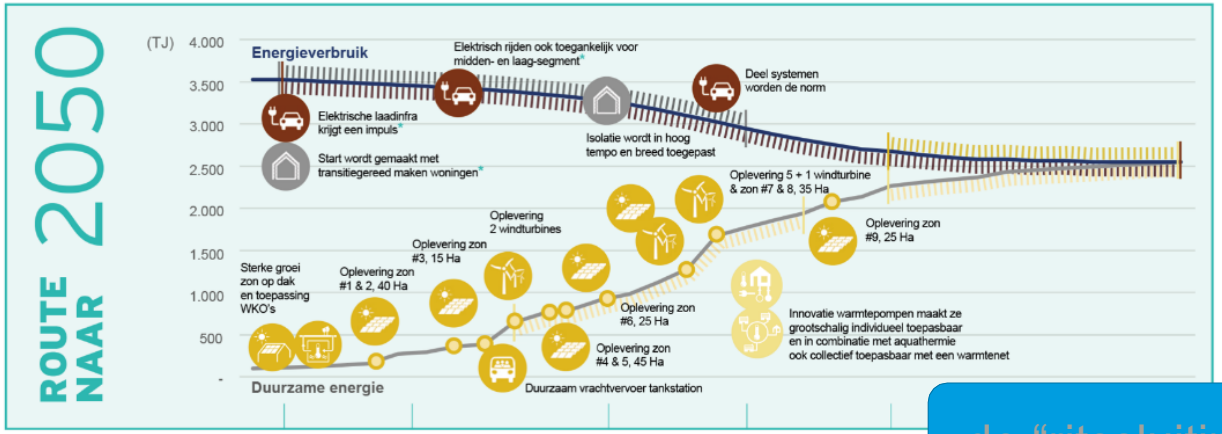
AGENDA

Doel Beeldvorming: informeren over inhoud nieuwe routekaart en inzicht in gevolgen.

- **Korte terugblik**
  - Opdracht en kader
  - Doorlopen proces: inwoners, ambtelijk, belanghebbenden, raad
- **Nieuwe Routekaart**
  - *Intro*
  - Waarom
  - Hoe
  - Wat
  - *Organisatie*
- **Vragen**

OUDE ROUTEKAART

de “ritssluiting”

Het doel bereiken kan op twee manieren:

- Spoor 1: Energie besparen
- Spoor 2: Opwekken duurzame energie

BESTUURLIJKE OPDRACHT

Herijking Routekaart

Waarom gaan we herijken?

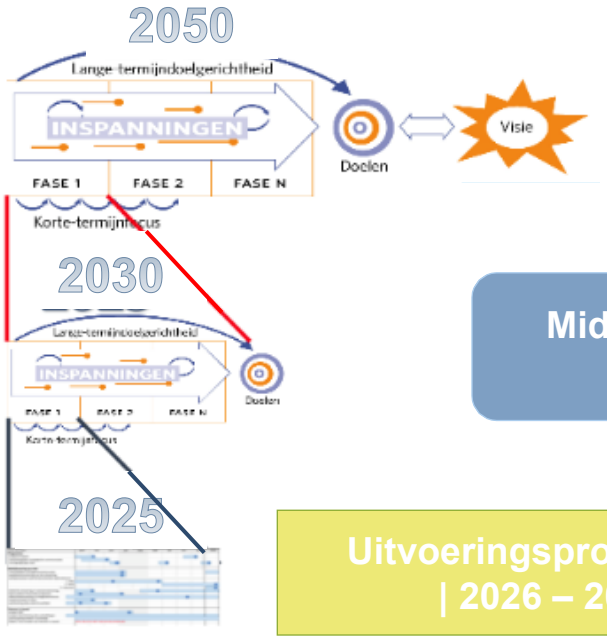
- Routekaart & Uitvoeringsprogramma zijn toe aan actualisatie;
- Nieuwe kaderstelling op landelijk, regionaal en lokaal niveau;
- Maatschappelijke ontwikkelingen zoals netcongestie;
- Extra middelen van Rijk ontvangen voor uitvoering.

Wat is de opdracht?

- Evaluatie: huidige stand van zaken;
- Vaststellen van nieuwe (tussen)doelen;
- Uitwerken uitvoeringsprogramma en middelen;
- In samenspraak met partners en bestuur;
- Ontwikkel een nieuw ‘narratief’.

KADER: VAN 2050 NAAR 2025

Visie Klimaatneutraal Nijkerk (2050)

Langetermijn ER-doel | 2050

Middellange termijn doel | 2030

Uitvoeringsprogramma | 2026 – 2030

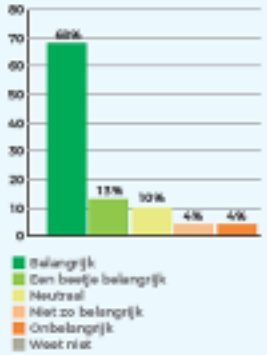
INWONER-BETROKKENHEID

RESULTATEN ENQUÊTE DUURZAAMHEID

406 inwoners uit de gemeente Nijkerk hebben deelgenomen aan de enquête.
De maximale foutmarge bij deze steekproefgrootte bedraagt 4%. Dat maakt de resultaten van de enquête betrouwbaar.

Wat merk jij?
Wat vind jij?
Wat doe jij?
En wat zou je willen?

Hoe (on)belangrijk is het dat de gemeente zich inzet voor het klimaat?

Het is belangrijk dat de gemeente zich inzet voor het klimaat vanwege:

- De toekomst van onze (klein) kinderen
- Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid
- Rentmeesterschap en Bijbelse opdracht
- De leefbaarheid van de wereld

Maar er zijn ook zorgen:

- We hebben maar beperkt invloed op de natuur
- Te duur
- Andere dingen zijn urgenter

Prioriteiten

Als het gaat om verduurzamen moet de gemeente dit aanpakken vinden inwoners:

60% Meer bloemen, planten en bomen planten

32% Bedrijven verplichten duurzaam te produceren

31% Zorgen dat iedereen duurzame stroom kan krijgen

28% Inwoners helpen bij verduurzamen van hun woning

Communicatie

Wat inwoners aangeven:

- Behoefte aan duidelijke, toegankelijke informatie
- Communicatie via meerdere kanalen
- Naast de lokale krant (57%), social media (33%) en lokale media (28%) willen inwoners ook per post en per mail geïnformeerd worden

WE MERKEN DAT HET KLIMAAT VERANDERT:

- Vaker (hevige) regen
- Minder strenge winters
- Drogere in de zomer
- Minder vogels en insecten
- Meer hitte

Wat doen de inwoners nu aan duurzaamheid?

Verduurzaming in huis

Inwoners zijn goed op weg, maar zien ook drempels bij bijvoorbeeld warmtepompen vanwege de prijs, het stroomverbruik en het rendement.

- 70% heeft de muren geïsoleerd
- 71% heeft het dak geïsoleerd
- 68% heeft de vloer geïsoleerd
- 74% heeft de ramen geïsoleerd
- 73% heeft zonnepanelen geplaatst

Duurzaam gedrag

Inwoners bezuinigen op energie door:

Verwarming lager zetten	69%
Warmer kleden	46%
Minder ruimtes verwarmen	45%
Deuren dicht houden	40%
Korter douchen	34%

Koppelkansen: duurzaamheid is meer dan energie

Er zijn volop kansen om duurzaam gedrag te koppelen aan vergroening, afvalscheiding en anders reizen, mits dit eenvoudig, betaalbaar en praktisch uitvoerbaar is voor inwoners.

Wat inwoners kunnen doen:

- Vergroenen van tuinen en omgeving
- (Beter) afval scheiden

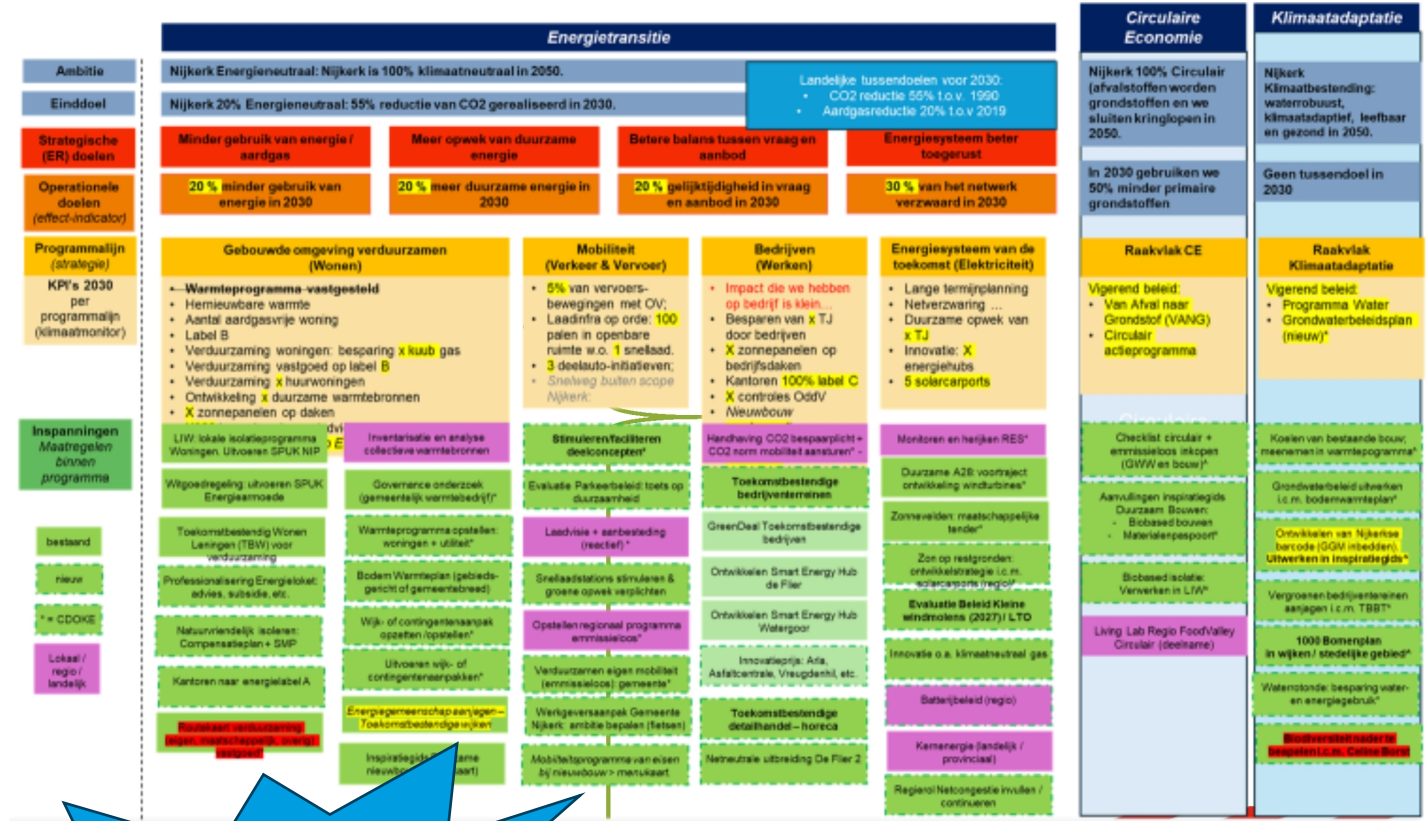
AFVAL SCHEIDEN, MOGELIJK OF MAKKELIJK? **86%** makkelijk

- Anders reizen: minder en bewuster autogebruik
- Anders met spullen omgaan (kiezen voor kwaliteit, repareren, doorgeven)

Ideeën en opmerkingen vanuit de inwoners

Doelen-inspanningen-netwerk (AMBTELIJK)

Sprintsessie, werksessie III en verdieping 1 op 1

STAKEHOLDERS

Stakeholderanalyse *(genodigden)*

- Bedrijvenvereniging
- Wijkvereniging (Binnenstad)
- Landbouw (LTO)
- Energie coöperatie Wind op Nijkerk (Windvogel)
- Energie Samen Foodvalley
- Lokale energieadviseurs
- *Netbeheerder Liander*
- *Woningstichting Nijkerk (WSN)*
- *Financiële instellingen/makelaars*

- **Review ambtelijke uitwerking**
  - Input voor uitvoeringstrategie >
  - Aanvullingen op de laag van projecten vanuit perspectief: inwoners, bedrijfsleven en landbouw.
  - Bedrijven en LTO ook aangesloten bij verdieping.
- *To do: presentatie Concept Routekaart*

BESTUURLIJK

Betrokkenheid gemeenteraad

- Juni 2024: procesvoorstel (RIB)
- Oktober 2024: beeldvorming terugblik en stand van zaken
- December 2024: voortgangsrapportage
- April 2025: consultatie 6 hoofdlijnen
- Oktober 2025: vaststellen nieuwe Routekaart

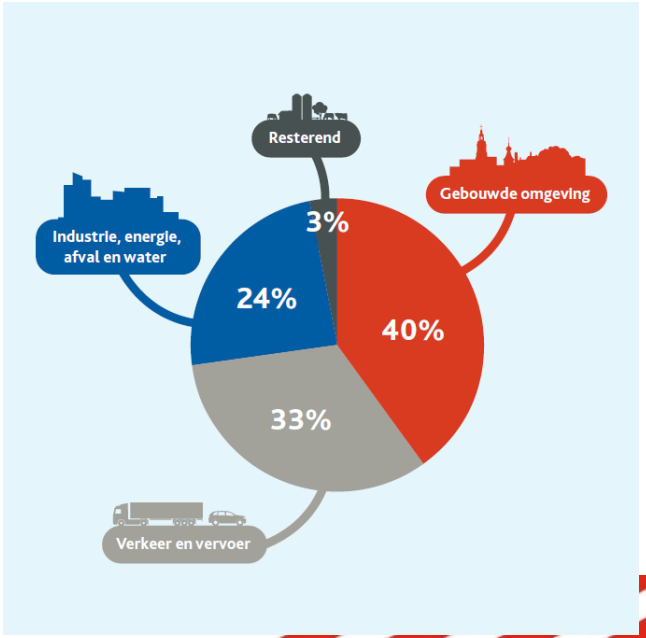
Introductie

- **Aanleiding**
  - Klimaatverandering
  - Energie is verbonden met welvaart en welzijn
  - Samenhangend energiesysteem (gebruik, opwek, levering, etc.)
- **Doel Routekaart**
  - Spoorboekje voor gemeentelijke inzet in Energietransitie komende jaren
- **Afbakening:**
  - Focus op Energietransitie;
  - Circulaire Economie en Klimaatadaptatie zijn Raakvlakken

Feiten & cijfers

- **Terugblik afgelopen jaren (voortgangsrapportage)**
  - Tussendoel 2022 behaald; 2030 = uitdaging!
  - Netcongestie is nieuw probleem
- **Energieverbruik**
  - Gebouwde omgeving: 40%
  - Verkeer & Vervoer: 33%
  - Industrie en bedrijven: 24%
- **Duurzame opwek:**
  - 302 TJ (waarvan 162 TJ zon op dak) is 8,7%; 10,8% Regio Foodvalley.
- **Opgave:**
  - Van energieneutraal naar klimaatneutraal (CO2-neutraal)

Ambitie 2050

Nijkerk 2050: klimaatneutraal (CO_2-neutraal) in 2025

IJkpunt 2030

Nijkerk 2030: minimaal 55% CO_2 reductie

Tussendoelen 2030

- 437 TJ minder energieverbruik
- 1223 TJ meer hernieuwbare energie
- 300 TJ gelijktijdigheid in vraag en aanbod
- Fossiele energie-bronnen alleen efficiënt

Programma-lijnen

1. Aardgasvrij Nijkerk
2. Groene Mobiliteit
3. Toekomstbestendige Bedrijven
4. Integraal Energie systeem
5. Duurzame Raakvlakken

Communicatie & participatie

6. Iedereen kan meedoen

Rijksoverheid

Trias Energetica

Uitvoeringstrategie

Strategie 1
Voorspelbaar zijn

We willen de voorspelbaarheid vergroten van onze gemeentelijk inzet, zodat inwoners en bedrijven weten waar ze op kunnen rekenen. Dit willen we bereiken door heldere doelen en maatregelen op te stellen, deze te communiceren en ook uit te voeren. Simpelweg door bij dit plan te blijven.

Strategie 2
Bewustzijn vergroten

Echte verandering begint met bewustwording, immers 'als je het ziet kun je niet niet meer zien'. Dit principe geldt zowel in de eigen gemeentelijke organisatie, als bij inwoners en bedrijven. We willen dit bereiken door informatiecampagnes, educatie, voorbeeldprojecten en samenwerking met lokale gemeenschappen en organisaties.

Strategie 3
Inclusieve transitie

Bij de uitvoering van de routekaart zetten we erop in dat iedereen die wil ook mee kan doen (inclusieve transitie). Dat betekent dat we steeds goed nadenken over onze communicatie en participatie. Ook denken we steeds goed na over de betaalbaarheid van voorstellen voor inwoners en bedrijven.

Strategie 4
Anderen verleiden (om ook mee te doen)

Nier op alle doelen heeft de gemeente invloed. We kunnen de doelen van de routekaart dus niet alleen behalen. Daarvoor moeten we samenwerken met anderen. We willen anderen verleiden om aan te haken, stimuleren en ontzorgen (info, subsidie, advies).

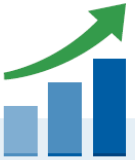
Strategie 6
Duidelijke rol(neming) gemeente

We maken duidelijk wat we als gemeente wel en niet kunnen, zowel in netwerken als richting het gemeentebestuur en andere bestuurslagen. Hiermee voorkomen we dat projecten blijven liggen en we verwachtingen niet waar kunnen maken. Per project definiëren we onze rol (zie ook rolneming) en het resultaat.

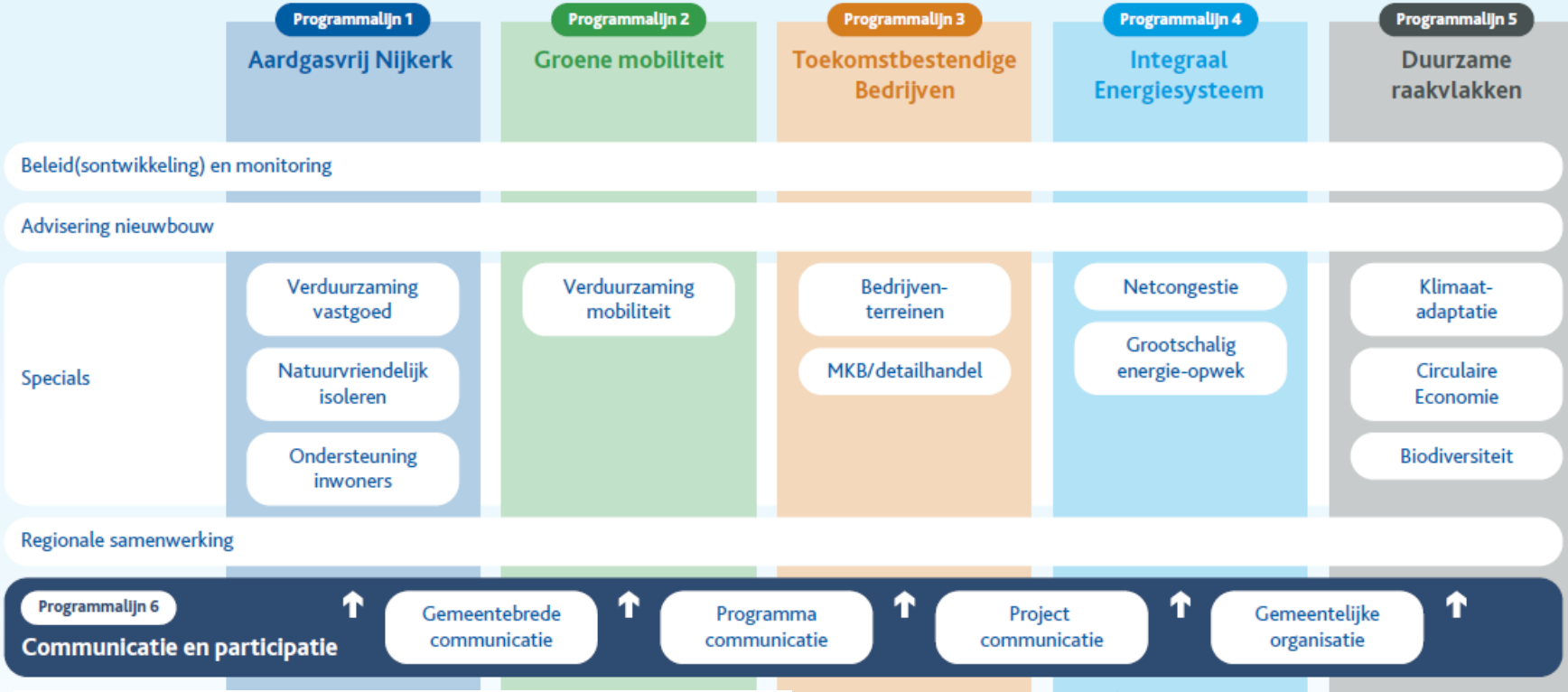
Strategie 5
Slim samenwerken met partners

Als andere zijn aangehaakt, vormen we slimme coalities en netwerken. Deels bestaan deze netwerken al en deels zullen deze nog ontstaan. Binnen deze netwerken delen we kennis, ervaring en enthousiasme. Dit is een voorwaarde voor het samen halen van de doelen. We werken slim samen in regioverband en met lokale samenwerkingspartners, zoals inwoners en bedrijven.

Strategie 7
Inzetten op impactprojecten

We willen onze middelen (menskracht en euro's) vooral inzetten op haalbare projecten die ook echt (cijfermatig) impact hebben. Dat passen we toe op de projecten die we selecteren. Dit principe passen we ook toe op het monitoren van de voortgang. Als blijkt dat we met andere projecten meer impact kunnen maken, sturen we bij.

- **Per programmalijn:**
- Opgave, doel, kader, samenwerkingspartners;
- Indicatoren (KPI) i.r.t. doelen en verantwoording;
- Projecten en planning.

Communicatie & Participatie

- Rol van de gemeente
- Inwoners, bedrijven en organisaties centraal
- Nijkerkse Energiealliantie
- Slim samenwerken in regio
- Communicatiestrategie
- Doorontwikkeling Duurzaam Nijkerk
- Energieloket professionaliseren

RANDVOORWAARDEN

Mensen

Programmalijn	Rol	FTE
Aardgasvrij Nijkerk	Technische adviseur Warmtetransitie	1,0
Groene mobiliteit	Aanjager Duurzame mobiliteit	1,0
Toekomstbestendige Bedrijven	Expert Netcongestie	1,0
Toekomstbestendige Bedrijven	Ondernemersloket	0,3
Duurzame Raakvlakken	Vergroten areaal natuur	0,5
Iedereen kan meedoen	Projectcommunicatie (omgevingsmanagement)	0,5
	Subtotaal	***4,3***

Middelen (x 1.000)

Programmalijn incl. personeelslasten	2026	2027	2028	2029	2030
Programmaregie	€ 301	€ 291	€ 281	€ 281	€ 321
Aardgasvrij Nijkerk	€ 1.565	€ 1.540	€ 1.386	€ 689	€ 664
Groene Mobiliteit	€ 208	€ 138	€ 30	PM	PM
Toekomstbestendige bedrijven	€ 185	€ 205	€ 185	€ 135	€ 130
Integraal energiesysteem	€ 288	€ 518	€ 380	€ 80	€ 80
Duurzame raakvlakken	PM	€ 20	€51	€ 51	€ 51
Iedereen kan meedoen	€ 206	€ 186	€ 161	€ 161	€ 161
Totaal	**€ 2.753**	**€ 2.898**	**€ 2.474**	**€ 1.397**	**€ 1.407**

VERANTWOORDING

- **Monitoren van de voortgang**
  - Programmasturing
  - Stuurgroep
- **Rapportage**
  - Online dashboard
  - Via P&C cyclus
  - jaarlijkse voortgangsrapportage
- **Evaluatie Routekaart**
  - Tussentijds (tweejaarlijks)
  - Herijking in 2029

Warmteprogramma

Beeldvorming | 02-10-2025

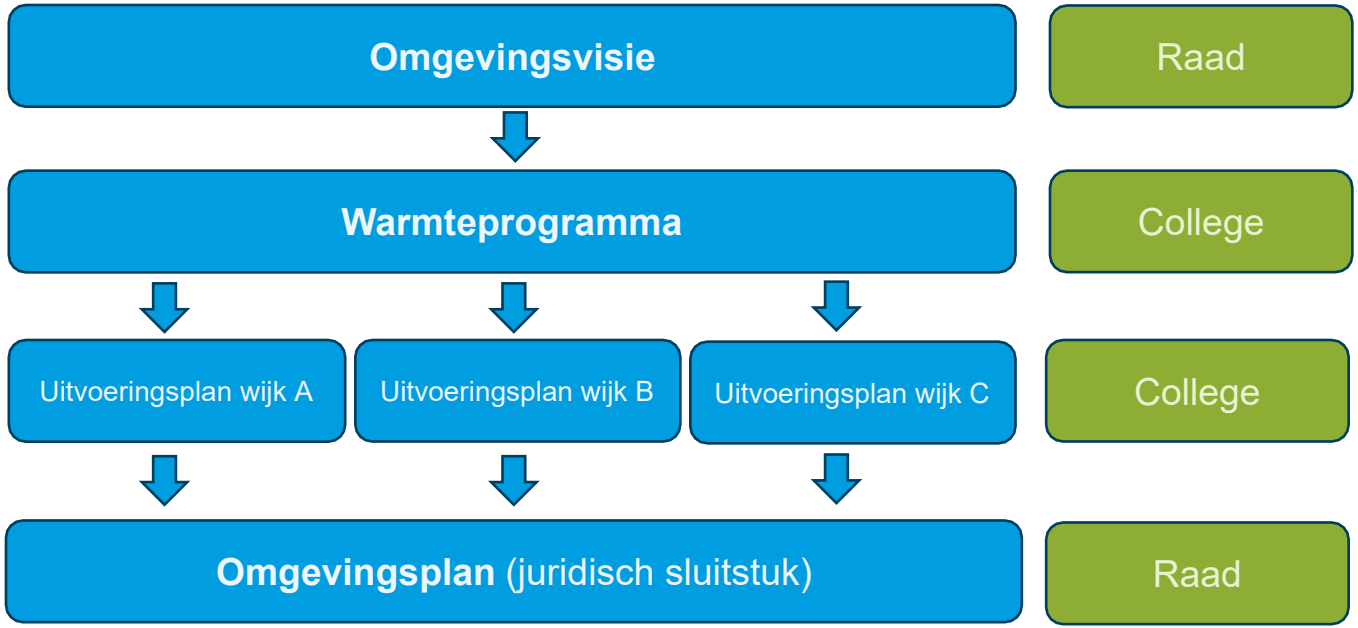

Uitwerking programmalijn Aardgasvrij Nijkerk in warmteprogramma

Eind 2026 wordt de Transitievisie Warmte vervangen door een Warmteprogramma

- Doel: duidelijkheid voor bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden
- Centrale vraag: hoe en wanneer wordt de gebouwde omgeving per gebied aardgasvrij?
- Het warmteprogramma wordt een verplicht programma onder de Omgevingswet
- Belangrijke nieuwe ontwikkelingen, onder andere:
  - Netcongestie
  - Omgevingsvisie
  - Nieuwe wetgeving (Wcw / Wgiw)
  - Middelen vanuit Rijk voor lokale aanpak isolatie & energiearmoede
  - Onderzoeken naar collectieve oplossingen

Warmteprogramma in relatie tot omgevingsvisie

Proces warmteprogramma

Proces in vier stappen

- Fase 1: Verkennen, inventariseren, voorbereiden (tot december 2025)
- Fase 2: Uitwerken concept-warmteprogramma (december 2025 – maart 2026)
- Fase 3: Toetsen en verfijnen (april – juli 2026)
- Fase 4: Vaststelling warmteprogramma (eind 2026)

Fase 1 is gestart

Startnotitie wordt eind 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd. Deze bevat o.a.:

- Uitgangspunten
- Proces
- Participatieplan

Afkortingenlijst

- ER-doel = veranderdoelstelling, minder, beter, etc.
- CO2 = koolstofdioxide
- KPI = Kritische Prestatie Indicator
- LTO = Land- en Tuinbouworganisatie
- RIB = Raadsinformatiebrief
- TJ = TeraJoule
- FTE = Fulltime eenheid
- P&C cyclus = Planning & Control cyclus
- Wcw = Wet collectieve warmte
- Wgiw = Wet gemeentelijk instrumentarium warmtetransitie